

ek

Taxa postala... Szerkesztoseg... da Baron L. Pop (voit Brassai u.) 10.

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bermentetlen leveleket nem fogadunk el... Ára 5 lej... Szombal, 1932 febr. 20

javaslatot nyujt... Mirescu szocialde... s monopolizalasat... Jorga — semleges... nem, hogy a ja... hozta ide. A cu... ag nincs kotelezo... vaslat megszavaz... dalat is meg kell... hogy nincsenek-e... a javaslat ellen... arra, hogy itt az... is erdekelve van... Minden orszag... a penzének kül... megakadalyozza es... eteleivel sok penz... kerdést az önök... y mindaz a penz... befolyik... mleges, csak arra... orszag lakossaga... nak... mak is szolgálatot... gyar közül most... Ha a törvényt... dul a konkurren... i a munkát... szter nem nyilat... fel ezután. Kije... hallani a szak... s... gyazonan a véle... a miniszterelnök... nyilatkozat fele... javaslatot, amely... a vámtarifa 440... mben változtatja... i vám az eddigi... ról 400-ra, más... 475-ről, illetőleg... le száz kgr.-ként... ara nagy lelke... javaslatot. Jorga... tja a golyót... ába és a kamara... k Vasilescu Car... en szenátor —... is megszavaz... latot... k szakaszonként... esedés közben hir... amely szerint a... ta 152 szavazat... behozatali vám... illetőleg öt lejre... re és köszönetét... t a javaslat meg... latot parlamenti... jtották be, noha... eszthette volna... cukorügy ötven... Egyetlen kor... megoldani, mi vol... leszállítottuk az... elől jó példával... kormányának volt... aslatot a kamara... mánynak van jó... egyszer már sujt... A kormányának... életstandard ol... s folytatnia kell... keznie a cement... tán a többi kar... ra ítélték csekk... on-herceget. Pá... ne sur Mer bün... ne herceget fe... tása miatt 6 hó... s 10 ezer frank... ítélet végrehaj... fel... és Lapkiadó Rt... r. Str. Baron L... zám. Telefón 9-77

Argetoianu és a vizözön

A pénzügyminiszter megrökönyödve... Argetoianu idegesen rágta szivarját... Argetoianu, akit ez az „egyhangú”... Argetoianu nem sok fejtörést csinált... Argetoianu nem sok fejtörést csinált... Argetoianu nem sok fejtörést csinált...

Magány függetlenség!

Mandsuria végre független. Sohase... függetlenségre, de ime... függetlenség, éppen ezért nincs reménye... függetlenség, éppen ezért nincs reménye... függetlenség, éppen ezért nincs reménye...

Ha a király elnököl a minisztertanácson:

A vagyondézsma nélkül terjesztik a kamara elé a konverziós javaslatot

Nem bíztainak sikerrel Titulescu koncentrációs tárgyalásai. Hir szerint Popovici Mihaly kap megbízást választási kormányalakítására

Bucuresti-Bukarest, február 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lupta szerint annak ellenére, hogy Titulescu bejelentette elutasítását, sőt hálófülkét is rezervált magának és a bukaresti magyar követségen magyarországi vizumot is váltott, ugylátszik utolsó percig fogja folytatni a tárgyalásokat, amelyek a pénteki napon sem szüneteltek. Titulescu nem jelentette ki nyilvánosan, hogy megbízásra volna a tárgyalások lefolytatására, de kétségtelen, hogy megbeszéléseit az uralkodó hozzájárulásával folytatja és folytatja. Ha a londoni követ ugylátja, hogy a koncentrációs kormány létrehozásának lehetőségei meg vannak, ugy vasárnapig megbízást is kaphat a kormány megalakítására, ellenkező esetben vasárnap elutazik. A jelen pillanatban azonban a koncentráció megvalósítása nem nagyon valószínű. Titulescut különben az uralkodó pénteken újra kihallgatáson fogadta és ebédre is magánál tartotta.

A minisztertanács után Argetoianu pénzügyminiszter külön kihallgatáson volt az uralkodónál.

Ahogy Jorga boldog...

Amikor Jorga a minisztertanács után távozott a királyi palotából, természetesen már várták az újságírók. Jorga feljűk kiáltotta: — Na, itt vannak a szerkesztő urak! — Mit tárgyaltak a minisztertanácson, miniszterelnök ur? — kérdezte az egyik újságíró. — Csak reménykedjenek tovább is úgy, mint eddig reménykedtek és úgy, ahogy az eunuch rángatja a szakállát. — Mégis, mit közölhetünk a minisztertanácsról? — Azt, hogy engem a földre tepertek, megalakult a Titulescu-kormány, ami azonban csak az ülés végéig tartott és a végén mégis mi maradtunk kormányon. Egyébként legyen önöknek olyan boldog egész életük, mint amilyen boldog én vagyok. — Búcsú Jorga az autoba ült és elhajtott.

Ellenőrizhetetlen verziók a koncentrációról

Az Adeverul azt az ellenőrizhetetlen verziót közli, hogy közelebből Popovici Mihaly elnökle a koncentrációs kormány alakul, amelyben a belügyi tárcát Goga venné át. Ez a kormány vezetné le a választásokat és annak eredményeként alakulna meg a tényleges kabinet.

A kormány módosítja a költségvetést?

A Viitorul azt írja, hogy a kormány a rendes költségvetést is rektifikálni akarja. A lap szerint Argetoianu módosítani akarja az egyesadók és a magántisztviselők adójának tételeit.

Fúziós tárgyalások indultak meg két német hajóvállalat között Berlinből jelentik: A Norddeutscher Lloyd és a Hapag hajózási vállalatok között a birodalmi kormány kívánságára fúziós tárgyalások indultak meg.

A déli minisztertanács... Bucuresti-Bukarest, február 19. Ma délelőtt 11 órakor minisztertanács volt a királyi palotában Károly király elnöklétével. A minisztertanács délben 1 órakor végződött. Kiadott hivatalos értesítés szerint a tanácskozás tárgyát a konverzió képezte és a pénzügyminiszter álláspontját úgy az uralkodó, mint a minisztertanács aprotálta. A konverziós törvényjavaslatot a finansziószóra vonatkozó rész nélkül fogják letárgyalni, míg a konverzió finansziózását külön törvényjavaslattal fogják a parlament elé vinni.

Az Adeverul nagyon helyesnek találja ezt a megoldást, amely kivészi a probléma méregfogát és időt enged ahhoz, hogy megfelelő módot találjanak a konverzió gyakorlati megvalósításához.

lenség, de lehet. Mandzuriának már van függetlensége, éppen ezért nincs reménye arra, hogy egyhamar újra független lehessen.

A cukor ellen

Hálátlan szerepre válakozna az, aki ma az élet olcsóbbítása ellen merne felszólalni. És mégis az ország komoly közvéleménye megdöbbenéssel fogadta a kamara tegnapi gyorstalpaló határozatát, amelyvel ötödére szállította le a cukor behozatali vámját, hogy ilyenformán kényszerítse a cukorgyárakat az árak mérséklésére. A kamara többsége ennél a határozatnál a sanda mérsákos nem éppen dicséretreméltó szerepét töltötte be. Másóvá nézett és másóvá ütött. A cukorgyárak letöréséről beszéltek kenetesen, de — valójában a zsidó cukorgyárosokat akarták agyonütöni. Ez világosan ki is derült a javaslat bizottsági tárgyalásán, ahol az egyik lelkes honatya azzal nyugtatta meg az aggodalmaskodókat, hogy nem kell sajnálni a cukoripart, mert a cukorközpont egész vezetősége és tisztikara zsidókból áll. Az árak letérése ellen senkinek nem le-

het kifogása, sőt minden józan ember örömmel és lelkesedéssel üdvözlzi az ilyen irányú kezdeményezéseket. Senki sem hullat könnyet afelett, ha a nagytőke kevesebb profitot szajtol ki a fogyasztóból. De egyenlő mértékét kérünk az összes iparok részére. Tudomásunk szerint nemcsak cukorkartell létezik ebben az országban, de van cementkartell, vaskartell, élesztőkartell, üvegkartell és a kartellek egész légiója.

Ismerünk kartelleket, amelyek három és négyszáz százalékos profitra dolgoznak, ezzel szemben a cukorkartell bizonyítani kívánja, hogy a brutto eladási árnak alig öt százalékát könyvelheti el nyereségképpen.

Szigoru ellenőrzés alá kell venni a kartellek kalkulációját, de nem szabad agyonütni magát az ipart, mert ez csak növeli a nyomort és munkanélküliséget.

Demagógiával nem lehet országot kormányozni, még kevésbé egy ország megrendült gazdasági egyensúlyát helyreállítani. A kamara tegnapi határozata ennek az olcsó és gyűlölködő demagógiának születtje, amelynek elsősorban az ország látja majd kárát.

VILÁG TÜKRE

Arab-zsidó föderáció?

Néhány nappal ezelőtt Meir Grossmann a revizionista-cionisták vezére kiáltványserű nyilatkozatot adott az angol sajtónak arról, hogy merénylet készül a zsidó Palesztina ellen. Eszerint a Revizionista Unió tudomást szerzett arról, hogy kísérletek történnek a zsidó vezetőköröknek egy arab-zsidó kerekasztal konferenciára való megnyerése érdekében és ezek a kísérletek oda irányulnak, hogy az arab-zsidó megegyezés bázisa: Palesztinának arab és zsidó zónára való felosztása legyen. Az angol kormány elé állítólag már konkrét javaslatokat is terjesztettek a kerekasztal-konferencia tárgyalásainak alapjául.

Hogy kik mozgatják enek az akciónak a szálait — ezt a kérdést mindeddig homály borította. Annál inkább hatott a szenzáció erejével az a hiradás, amely az új kísérlet háttéréből Abbas Hilmi pasát, az egyiptomi exkedivé személyét rántja elő. Abbas Hilmi, aki a háboru alatt vesztette el egyiptomi trónusát, a háboru utolsó éveiben igen aktív szerepet játszott a keleti kérdések körüli diplomáciai sakkhuzásokban és különösen Anglia ellen éntrikált a kulisszák mögött.

Legujabban Palesztinában tünt fel az exkedivé alakja. Általános feltűnést keltett, hogy dr. Chaim Arlosoroff, a cionista exekutive tagjának kíséretében meglátogatta a héber egyetememet, a zsidó kolóniákat és a Jewish Agency exekutvéjének jeruzsálemi főirodáját, ahol a zsidók barátjának tűntette fel magát. Annakidején azzal kommentálták ezt a látogatást, hogy az exkedivé Sziria királyi trónjára aspirál. A „Felestin” című arab lap ez zel szemben sokkal messzebbmenő következtetéseket vont le. A lap szerint Abbas Hilmi palesztinai látogatása, va lamint Palesztina főköormányzójának egyiptomi látogatása és Sidki pasa, Egyiptom miniszterelnökének, palesztinai utja, összefüggésben áll azzal a tervvel, hogy az egyiptomi exkedivét Palesztina királyává tegyék meg. Sőt a lap továbbmegy és információi szerint dr. Mahmud Asmi egyiptomi újságíró, akinek felesége egy oroszországi zsidónő, arra vállalkozott, hogy ennek a tervnek megnyeri a palesztinai cionista köröket is. A Felestin szerint lord Reading palesztinai látogatása is egy részt képez ennek az akciónak a láncolatában. Anglia — ugylátszik — véget akar vetni Abbas Hilmi intrikájának és ilymódon nemcsak őt akarja kielégíteni, hanem ezen az uton szeretné megoldani a Palesztina-kérdés bonyolult kompekumát is.

A Zsidó Távirati Iroda most legutóbbi jelentésében közléteszi azokat a javaslatokat, amelyekre Grossmann hívta fel előzetesen a cionista közvélemény figyelmét s a javaslatokat egyenesen Abbas Hilminek tulajdonítja, sőt egy levelet is közöl, amely állítólag ugyancsak Abbas Hilmitől származik. Cionista körökben teljes fentartással fogadták ezt a közleményt. A cionista sajtó egy része a gyanu és bizalmatlan ság érzetével kommentálja az ITA hiradását és attól tart, hogy úgy a levél, mint a közzétett javaslatok illetéktelen helyekről származnak, vagy pedig egyenesen hamisítások. Tekintettel arra azonban, hogy a kérdéssel a palesztinai cionista vezetők is komolyan foglalkoznak, úgy látszik, mégis alapja van az Abbas Hilminek tulajdonított levélnek és javaslatoknak. A levél, amely egyenesen a főmüfti

Az érem másik oldala

Nem 20 leit, csak 1 lei 65 banit keresnek a gyarak a cukor kilóján — mondja a cukorkartell

A cukor hajszoitak keresztül a cukor behozatali vámjának leszállítását. Átlag tízezer vagon cukrot fogyaszt el évente Románia lakossága

A liberális párt állást foglalt a cukorbehozatal ellen

Cluj-Kolozsvár, február 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Országszerte általános tiltakozást keltett, hogy a kamara — főleg a cukrászok pressziójára — megszavazta a cukor behozatali vámjának 20 lejről 5 lejre való leszállítását. A cukorkartell és az utóbbi időkben egyre sürűbben szervezett a parlament üléseinek napirendjén. A cukristák és az antiszemita többség mindenáron igyekeztek bebizonyítani, hogy a cukorkartell zsidó érdekeket szolgálja, a cukorkartell zsidó tisztviselőitől kezdve, le egészen a beszarábiai zsidó cukorrépatermelőig, miertis ezt a kartell nem kell robbantani. Indokolásul azt hozták fel többek között, hogy a kartell 10 lejt keres egy kilo cukron és évi jövedelme közel egymilliárd 800 millió lejt tesz ki.

338 cseh korona (kilónként 17 lej). Magyarország 28 aranykoronás behozatali vámmal védi néhány még megmaradt cukorgyárát.

Még a Szovjet is...

Törökországban, Perzsiában, Japánban az elmúlt évek során állami támogatással létesítettek több cukorgyárát. Szovjet-országban nemcsak, hogy nem nyitotta ki kapuit az olesó gyarmati cukor előtt, de az öt éves tervgazdaságban egyenesen kiemelkedő helyet jelölt meg a belső cukoripar fejlődése számára. Az állam a behozatali vámmal saját termelőinek érdekeit védi meg. A cukoripar esetében sokszorosan áll ez az igazság. Az állam oroszlanrészt biztosított magának az illetékekből, figyelembe vette a cukorrépatermeléssel kapcsolatosan a mezőgazdaság érdekeit és végül a cukorgyártáshoz szükséges belföldi nyersanyagok elhelyezése szempontjából a román nemzetgazdaság összérdekeit szolgálta.

A mezőgazdasági érdek

A cukorrépatermelés ma a mezőgazdaságnak egyetlen rentabilis ága, amely a mezőgazdának tényleges jövedelmet biztosít, a többi összes mezőgazdasági termékkel szemben. Egy megművelt hektár föld a következő bruttó jövedelmet hozza:

Table with 2 columns: Crop type and Gross yield. Rows include: 1. Buza (1200 kg, 2.25 Lei, 2700.-), 2. Tengeri (1500 kg, 1.50 Lei, 2250.-), 3. Árpa (180 kg, 2.- Lei, 360.-), 4. Cukorrépa (2000 kg, 80 bani, 16000.-). Below is a list of years and yields: 1926 (910,800,000), 1927 (1,553,490,000), 1928 (1,337,420,000), 1929 (1,159,340,000), 1930 (610,200,000), 1931 (1,240,200,000), Total (6,811,450,000).

Az elmúlt hat év alatt tehát közel hétmilliárdot kaptak kézhez a cukorrépatermelők s ennek 85 százaléka, közel 6 milliárd, a kisgazda kezéhez jutott.

Az állam a cukor legnagyobb haszonélvezője

Table showing sugar consumption and taxes. Rows: Fogyasztási illeték (Lei 10.-), Forgalmi adó, bélyeg (-.75), Községi illeték (-.10-15), Fuvar átlag (1.85), Cukorrépa-fuvar (1.-), Total (Lei 13.70).

Enyit szed be az állam különböző illetékekben egy kilo cukor után. 13 lej 70 bani a cukor detaliai árának 42 százalékával egyenlő, nem szólva az egyenes adóról, amelyet a cukorgyarak fizetnek. A fogyasztási illetékek fokozatos emelése folytán, az állam a cukorilletékekből a következő összegeket realizálta:

Table showing state revenue from sugar. Rows: 1924-ben (74,237,331), 1925-ben (100,931,345), 1926-ban (136,115,033), 1927-ben (413,066,053), 1928-1929-ben (594,600,000), 1929-1930-ban (878,400,000), 1930-1931-ben (940,000,000). Total (4,737,270,719).

Vagyis csak az elmúlt évben az állam cukorból, fogyasztási illeték és forgalmi adó címén 940,000,000 és 70,193,833 lejt inkasszált, ami összesen egymilliárd 10 millió 193 ezer lejnek felel meg.

A romániai cukoripar számokban

Romániában 14 cukorgyár működik, melyek a következőképpen oszlanak meg: Regát 5, Bukovina 4, Erdély 3, Beszarábia 2.

a) Regát: 1-2-3. A giurgiui, romani és sasuti gyarak és finomítók. Alaptőke 750 millió. 4. „Ricipeni“ cukorgyár és finomító, Ricipeni. Alaptőke 200 millió. 5. „Chitila“ cukorgyár, Bukarest. Alaptőke 52 millió.

b) Bukovina: 6. „Lujani“ cukorgyár, Lujani. Alaptőke 500 millió. 7. „Iucica“ cukorgyár. Alaptőke 25 millió. 8. „Crisciatec“ cukorgyár. Alaptőke 100 millió. 9. „Itcani“ cukorgyár. Alaptőke 100 millió.

c) Erdély: 10. „Aradi cukorgyár Rt.“ Alaptőke 125 millió. 11. „Botfalusi cukorgyár“. Alaptőke 335 millió. 12. Marosvárhelyi cukorgyár. Alaptőke 160 millió.

d) Beszarábia: 13. „Zarajani“ cukorgyár. Alaptőke 100 millió. 14. „Baltii“ cukorgyár. Ezekben a gyarakba közel hárommilliárd 300 millió lejes tőkét investáltak. A román cukoripar napi 1600-1700 vagon cukorrépat tud feldolgozni, ami 90

napos gyártási kampány mellett, évi 18 ezer vagon cukornak felel meg. Minthogy a romániai cukorfogyasztás sohasem haladta meg az évi 11 ezer vagon, a romániai gyarak bőségesen el tudják látni a belső fogyasztást. A termelés és a fogyasztás közötti viszony így alakul:

Table showing production and consumption. Rows: 1927 (14,707 vag., 10,411 vag.), 1928 (13,969, 10,828), 1929 (13,389, 10,561), 1930 (8,055, 11,078), 1931 (16,337, 9,361).

A cukoriparban 15 ezer munkás és tisztviselő van foglalkoztatva, akiknek az elmúlt hat esztendőben körülbelül egymilliárd lejt fizettek ki, fizetés és illetmények címén.

Ezekből a számokból kitűnik, hogy az állam, a mezőgazdák, a kereskedelem és a gyarak együttesen alkotják azt, amit cukoriparnak neveznek.

Hogyan alakul ki a cukor ára?

Mint említettük, az állam minden eladott kilo cukor után 13 lej 70 banit inkasszáll, vagyis a cukor árának 42 százalékát. A cukorrépatermelőnek, aki vagononként 8000 lejt kap, egy kilogram cukorból 6 lej 57 bani jut. A kiskereskedő 1 lejt keres a cukor kilóján, a nagykereskedő 60 banit, ami összesen 1 lej 60 banit tesz ki. A cukor kilója pillanatnyilag 33 lej. Ebből jut:

Table showing price breakdown. Rows: az államnak (42 százalék), a cukorrépatermelőnek (20 százalék), a kereskedőnek (5 százalék), Total (67 százalék).

Fehér, egészséges fogak többet érnek mint a gyönyögyök, amelyekkel olyan gyakran összehasonlítják. Legszébb a természetes ékszer. PEBECO fogpaszta ragyogó fehérséget ad a fogaknak és megőrzi azok egészségét és ellentálló képességét. Tiszta 60 centes csomagolásban L. 120 és 32. Beiersdorf & Co. S. A. R. Brasov

Tüzelőanyag gyártási nyersanyag és csomagolás kilónként 2 lej 40 bani, vagyis cca 7 százalék. Összesen 74 százalék. Marad tehát a tulajdonképpeni gyártásra, adminisztrációra, gyárak fenntartására és amortizálására 26 százalék. Összesen 100 százalék.

Ez a 26 százalék kilónként 8 lej 70 banit képvisel. Ebben a gyarak nyereségén kívül benne foglaltatnak azonban az összes gyártási költségek is. Nem állja meg tehát helyét az az állítás, hogy a gyarak 20 lejt keresnek kilónként. Ellenkezőleg: a központ kimutatása szerint a gyarak bruttó jövedelme kilónként nem haladja meg az 1 lej 65 banit.

Összehasonlítás a többi államokkal! A cukorkartell kimutatása szerint ugyanakkor, amikor Romániában a gyarak 29 lej 90 banitért árulják a cukrot, a cukor ára a többi államokban a következőképpen alakul:

Table comparing sugar prices in other countries. Rows: Ausztria (28 lej 16 bani), Németország (29 lej 76 bani), Csehszlovákia (30 lej 44 bani), Magyarország (36 lej 24 bani), Lengyelország (30 lej 73 bani), Olaszország (55 lej 30 bani), Bulgária (28 lej 15 bani), Jugoszlávia (37 lej 25 bani).

A cukorbehozatali várható következményei

Amikor az elmúlt év december 19-én Vasilescu Carpen iparügyi miniszter 5 lejjel leszállította a cukor kilogramját, a gyarakban 7176 vagon volt felhalmozva. A nemzeti parasztpárti kormánnyal kötött konvenció értelmében a cukor árát addig nem lehetett volna leszállítani, amíg ez a drága cukorrépa elállított készlet el nem fogy. Az ötlejes leszállítás 350 millió lejes kárt okozott a gyaraknak. A cukor behozatalának szabaddá tétele leállásra fogja kényszeríteni az összes romániai cukorgyarakat s 15 ezer ember azonnal elveszíti kenyérét. Ettől függetlenül halálra vannak ítélve a cukorrépatermelők és súlyos csapás éri mindazokat az ipari és kereskedelmi ágakat, amelyek a cukorgyártással és értékesítésével kapcsolatban állnak. Körülbelül hárommilliárd lejes forgalomtól fosztja meg az országot a vám leszállítása, ezzel szemben Romániának évi 700 millió lejt kellene aranyban kivinni a külföldre a behozott cukor ellenértékeképpen.

A liberálisok a vámredukció ellen

Olyan meggondolások ezek, amelyek mellett nem lehet szó nélkül elhaladni. A kamara tegnapi estői döntésének reakciója: képpen a liberális párt ma délelőtt Duca elnökléte alatt értekezletet tartott. A liberális párt leszögezte, hogy a cukor olcsóbbá tételére feltétlenül szükség van, ezzel szemben a cukorbehozatal rendkívül veszélyes egy a cukorgyarak tönkremenése szempontjából, ami a munkanélküliséget fokozná, mint pénzügyi szempontból. Mert ilymódon közel egymilliárd lejt kerülne ki az országból, ami kedvezőtlenül befolyásolná az ország külkereskedelmi mérlegét. Ezért a liberális párt a szenátusban a behozatali illetékek leszállítása ellen fog állást foglalni és álláspontját Sassu, Nistor és Toni Ilescu fogják kifejteni.

...zik mindenki. Kedves, közvetlen tisztában van, mi Egész hitközségében. Mindenki nek mondja el a nyomoradja hitközségi hozzá Súlyos nehézségeket... jesivát is... nyomja adó, villany is, a nagyváradi k... Le az adóval! Le... élet. Mindenütt m... ég. Egy gyárban... atja üzemen kívü... ást foglalkoztat... n. emmi remény a job... Slovo Zamroni... Prohibicío Prohibicío év 171 napján te... z a szeszarusitá... ár 19. Az új fin... lkezése, amelyek... jóváhagyása után... is 5-én életbelépn... körében általán... nek. A helyzet az... elelőtt megtart... ilalom beszúnteté... ellenére a kormány... zéseket léptet élet... ben, mintha még... alkoholtilalom Finn... ny valóóság gyű... és ravasz intézked... es lesz a következ... rszág lakossága is... t karjaiba sodródik... rendelkezése a tör... év 171 napján, ig... t megelőző héten... okat és ünnepnapo... at követő napokon... eszesitalnak, így... Ezenkívül kompl... zeteknek be. De a... den lakosa jutha... A sajtóban külön... éget kelt az, hogy... talok és szeszgyár... közlését. Ugyan... nynek az az intéz... lítja a szeszitalo... égekben, ahol m... tanak. A szesz... a délelőtti órák... os az a paragraf... hogy harmadik sze... ne valaki számár... ek, a józansági fel... hivatalnokoknak j... mikor ellenőrizték... t és üzleteket é... tartásnak. alkohollizemét a... ág fogja intézni... azonban a magán... záférhető. Finn... ági helyzete követ... rsaság egész nyere... az államkincstár... további esztendő... azalékát a józansá... éknyocnyára, ötven... államkincstár javár... enmaradó 20 szá... észvényesek közt... nynek a következő... nitani arra, hogy... nyira elharapózot... orországban meg... zati... orabbt ur ellenő... pászka készül. Kil... zemélyzettel. Ki... lesz árusítva a... 30 százalék el... zség előjáróság... ni. Vésők!... ts: Tratat practi... icalá — 320 oldal... technikával írt... ára 80 lei. Le... tán utánvétellel.

Olaszország a jövőben is szívesen látja az idegen honosságú egyetemi hallgatókat

„Itáliában csak embereket ismerünk, tekintet nélkül arra, hogy milyen állampolgárok” — mondotta a római egyetem rektora

Róma, február 19. De Francisci, a római egyetem rektora szíves volt tegnap fogadni az Uj Kelet munkatársát, aki előtt behatóan nyilatkozott a külföldi egyetemi hallgatók helyzetéről az olasz egyetemeken.

— Mindenekelőtt — mondotta a rektor — tudnia kell, hogy a római egyetem, az úgynevezett „Sapientia” a világ egyik legrégebbi tanintézete. Alapítási éve 1303. Ettől az időtől kezdve a külföldi tanuló ifjúság nagy szeretettel kereste föl a római egyetemet, amely eleinte főleg teológiai tanulmányok centruma volt. A külföldiek pedig egyre növekvő számban jönnek hozzánk. Ezidén például kétszer annyian inszkribáltak magukat, mint tavaly.

— Kérném, rektor ur, nyilatkozzon általában a külföldi diákságról.

— A lehető lejobbat mondhatom róluk. Szinte kivétel nélkül jóra való, dolgozó, rendes fiúk. Gyorsan elsajátítják az olasz nyelvet és rövid idő alatt kísérhetik az előadásokat. Megbecsülik az olasz vendégszeretetet, megszeretik Itáliát és népünket. Általában jól vizsgáznak és olasz diáktársaikkal a legjobb viszonyban vannak.

— Az egyetem falain belül — kérdeztem — tesznek különbséget faji, vallási és állampolgári szempontok szerint?

— Ez a kérdés egészen fölösleges. Itáliában mi csak embereket ismerünk, tekintet nélkül arra, hogy milyen állampolgárok. Lehet török, lehet lengyel, lehet olasz. A zsidó, a katolikus, a protestáns, mind egyféléképpen élvezi egyetemünk szabadságát. Mi őket barátunknak ismerjük és az állammal szemben mindössze azt követeljük, hogy respektálja Itália törvényeit. Nevelésnek tartunk mindenféle nemzetiségi és vallási különbséget. Az olasz kormány a külföldi diákoknak elegendi a tandíjak 50 százalékát, ingyen utazási vizumot kapnak és az eddig folytatott tanulmányokat egyetemünk rendszerint beszámítják. A beiratkozás alkalmával a külföldieknek nem kell sem szóbeli, sem pedig írásbeli nyilatkozatot tenni arról, hogy le akarnak-e végleg telepedni országunk-

Andrea találkozik az élettel

Vándor Iván óriási sikerű új regénye Franklin kiadás, szép kiállítás 150 lej Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel portómentesen. Kérjen ingyen nagy jegyzéket Lepagetől.

Raktárunkon levő zsidótárgyú könyveket olcsón kiárulsítjuk:

Max Nordau: dr. Kohn — — —	25 L
Felix Welsch: A zsidókérdés a modern eszméramlatok tükrében — — — — —	25 "
Solem Alejchem: Leégett nemesek — — — — —	10 "
Paneth Herman: Utazásom a Szentföldön — — — — —	5 "
Marton Ernő: Zsidó nemzet Erdélyben — — — — —	5 "

Tüzifa, Szén, Kocsz

FISCHER-nél

Telefon 1300.

ban, vagy sem. Számos nagyobb és kisebb könnyebbséget biztosítunk az Olaszországban tanuló külföldiek számára. Még utazási kedvezményeket is

KÖZGAZDASÁG

„A konverzió nemhogy megkönnyitene, de megnehezíti a helyzetet” — írja Corteanu, Argetoianu egyik bizalmasa

Bucuresti-Bukarest, február 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Corteanu képviselő, Argetoianu bizalmasa és a kormány párt pénzügyi szakértője érdekes cikket írt az Argusban „Nem csinálunk magunknak illúziót a konverzióval kapcsolatban — írja. — Rá fogunk jönni rövidesen, hogy nem csinálunk semmit és hogy a konverzió nem könnyített a helyzetet,

A német kereskedelmi mérleg rosszabbodott. Berlinből jelentik: A német külkereskedelmi mérleg erősen gyöngyöző tendenciát mutat fel. Míg az elmúlt év decemberében 208 millió márkányi exportfőlegesség mutatkozott, januárban már csak 105 millió mutat tak ki. Az import további 65 millió márkával súlyosodott, míg az export 166 millió márkával fejlődött vissza.

A Kereskedő Tanács kolozsvári kongresszusa. Óriási érdeklődés előzi meg a Kereskedő Tanács által vasárnapra összehívott országos kereskedő-kongresszust a helybeli kereskedők, mint a vidékiek körében. A vidéki szervezetek a napirendre tűzött tárgyak fontosságára való tekintettel tömegesen jelentik be részvételüket és szónokaikat. Az újabb bejelentések között van az Erdély-Bánati Kereskedő Testület Szövetsége is. A közeli városok kereskedő testületei 5—15 tagú delegációval fognak résztvenni. Erre való tekintettel remélhető, hogy Kolozsvár kereskedői teljes számban lesznek

EGYESÜLETI ÉLET

Ifjúsági Cionista szeminárium. Az Uj Kelet keddi híradása nyomán közöljük, hogy az ifjúsági bizottság szerdai gyűlése elhatározta, miszerint a szeminárium előadások ideje hétfő lesz. Kezdetbe pontban 8 órakor este. Az első este programját holnap számunkban közöljük.

A Crystal Palace összes termeiben vasárnap délután fél 5 órával kezdettel teadélután rendez a kolozsvári Zsidó Nőegylet. A teadélután iránt, amely a kolozsvári ifjúság kedvenc multsága, városszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A kolozsvári Orvosszövetség szombat, február 20-án délután fél 6 órakor rendes ülést tart a belgyógyászati klinika előadótermében a következő programmal 1. Prof. Iacobovici, dr. Jianu: Schaurmann-féle betegség (beteg bemutatással). 2. Dr. Daniello és dr. Berariu: A tüdőtuberkulózis kezelése sanocrysinnal. 3. Dr. Gh. Popovici: A fázikus hatások mechanizmusa. 4. Dr. Cimoca: Darier-féle betegség egy esete.

adunk, amikor szünetidőben hazautaznak diákjaink. A menza ugyanolyan feltételek mellett áll a rendelkezésükre, mintha belföldiek lennének.

A rektor végül kijelentette, hogy a római egyetem szívesen látja a jövőben a külföldi tanuló ifjúságot és senkinek eszé ágában nincs, hogy velük szemben bárminemű megszorítást alkalmazzon. Boldog, abban a tudatban, hogy a külföldi fiatalság legjobbjai Itáliában tölthetik fiatalságuk legszebb éveit. N. J.

ellenkezőleg megnehezítette azt”. A Dimineata értesülése szerint egyébként Argetoianu új formulát keres és megfelelő ellenjavaslatot kér az ellenzék től is a konverzió megvalósíthatása végett. Argetoianu tegnap érintkezést keresett Maniuval és Vaidával is, ami nagy feltűnést keltett politikai körökben.

jelen. A Kereskedő Tanács választmánya szombaton este rendkívüli ülést tart, a vasárnapi program végleges megállapítása végett, hogy a kongresszus sima és az ügyszó méltó lefolyása biztosítva legyen. Itt említjük meg, hogy közvetlen a kongresszus előtt tartják meg a fűszerkereskedők szervezeti értekezletét, amely a cukorárak ügyében vezetett mozgalom további vitelének módját és teendőit alapítja meg.

Fizetéképtelenségek Csehszlovákiában. A Bodenbach mellett Wilsdorfban működő cserzőanyag-gyár, amely 1906 óta áll fenn, kényszerre gyűszűt kért maga ellen. Az aktívák 10 és fél millióra, a passzívák 14 millió koronára rugnak. A társulat 45 százalékos fizetési kvótát ajánlott fel. — A Dukas és Herzog pozsonyi keményítőgyár fizetéképtelen lett. Aktívái öt millióra rugnak, passzívái pedig 12 millióra. A cég 1873 óta áll fenn. A cég kiegészítő kvótaként 45 százalékot ajánlott fel.

Hitachdát Haávodában (Str. Jasilor 14.) vasárnap, f. hó 21-én délelőtt 11 órakor Lévi László ur tart előadást „Modern világnézet” címen. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

A Brith Trumpeldor purimbálja. Kolozsvári Brith Trumpeldor március 12-én este 9 órai kezdettel nagyszabású vidám Purim-bált rendez. A bál a szezon egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik, amely hatványozottan fogja a közönség elé varázsolni a népszerű Trumpeldor-teadélutánok kellemes, intim hangulatát. Az izléses kiállítás meghívók szétküldését a jövő héten kezdi meg a rendezőség.

— A razzia című hatalmas elköcsdráma kerül vetítésre az Építőmunkás mozgóban vasárnap fél 3, fél 5 és 9 órakor, hétfőn 5 és 7 órakor. Főszerepben: Evelyn Brent és George Brancroft. Kedden 3 órakor ingyenes kulturelóadás. 5 és 7 órakor, szerdán 5 és 7 órakor új műsor. Az erőszakolt szerelem. Műsor előtt kétfelvonásos vgtjáték.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE HIRDESSZEN AZ UJ KELET

Boila Romulus és rágalmái

Cluj-Kolozsvár, február 19. Boila Romulus egyetemi tanár ma a következő táviratot intézte Florea képviselőhöz, aki tegnapi súlyos vádakkal illette a kamara ülésén:

— Értesülök, hogy ön visszaélve a parlament mentelmi joggal, megkockáztatja, hogy a sajtó kalózái által el nem hangoztatott vádaknak a kamarában is visszhangot adjon. Felhívom önt, hogy 24 órán belül nyilvánosan precizozza, milyen visszaélést vagy szabálytalanságot követtem én el, amelyből egyéni hasznom lett volna, hogy így szegény emberből milliómossá váltam. Ha a felhívásomnak eleget nem tesz, úgy közönséges rágalmazónak és gyávanak tekintem.

Boila Romulus.

Párbajozik az egészségügyi államtitkár

Bucuresti-Bukarest, február 19. Bana egészségügyi minisztériumi államtitkár pánteken párbajra hívta ki Cassian képviselőt, aki a sorsjegyüggyel kapcsolatban őt szabálytalanságokkal vádolta.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, február 20.

Bukarest. 19.40: Gramofon. 20: Jazz. 21.15: Citeranegyves.
Budapest. 9.15: Házikvartett. 9.30: Hírek. 12.05: Hangy. 12.25: Hírek. 2.45: Hírek. 4: Gyermekekre. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Kétszínű Társaság irodalmi délutánja. 6: Az Operaház zenekarának hangy. Olasz operaszínek. 7.15: Rádióamatörposta. 7.45: Szalonzenei hangy. 8.45: Vigjáték. „A templom egere”. 10.20: Pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene.
Bécs. 16.45: Szimf. hangy. 19.30: Holme tenorista operettekből és hangosfilmekből részl. ad elő.
Berlin. 22.20: Helysz. közv. az állami opera szólistáinak, ének- és zenekarának hangversenye.
Heilsberg. 19.30: Hegedű.
Stuttgart. 20.05: Népszerű hangy.
Varsó. 22.10: Chopin hangy.
Poznan. 23: Táncczene.
Kattowitz. 22.10: Zongorahangy.
Riga. 20.30: Szórakoztató zene.
Milánó. 21: Szimf. hangy.
Róma. 21: Opera.
Prága. 20: Hangverseny a munkanélküliek javára.
Pozsony. 17.10: Gramofon.
Brünn. 18.25: Operaáriák.
Toulouse. 20: Harmónika. 20.15: Műdalok. 23.15: Operettársul.
Svájci Aleman Adó. 19: Harangszó. 22.15: Táncczene.

Könyvosztályunkat átszervezzük

Ezért a raktáron levő könyveket olcsón kiárulsítjuk:

Német nyelvű könyvek:

Nathan Asch: Der 22. August (Gyönyörű vázskötésben)	150 lej
Ludwig Lewiskohn: Gegen den Strom (vázskötésben)	180 "
Max Nordau: Erinnerungen	180 "
Mendele Moicher Sfurim: Schloimale	180 "
Trumpeldor: Tagebücher	150 "
Leopold Hichler: Moses Mautner und Sein Sohn	90 "
Roth: Hiob (gyönyörű vázskötésben)	180 "
Josef Kastein: Sabbatai Zewi	150 "
Buber: Die Jüdische Bewegung I. II. kötet	150 "
Otto Abeles: Die Genesung (Gedichte) kötet	30 "
Sippurim Prager Sammlung: Jüdischer Legenden kötet	120 "
Sammlung preisgekrönter Märchen und Sagen, kötet, 18 képpel	120 "
Gottlieb: Rabbinische Legenden diszkötés	100 "
Edmond Fleg: Mosesdiszkötés	140 "
Mendele Moicher Sfurim: Die Mähre finom kötet	100 "
Perez: Adam und Eva novellék	80 "

Szállítjuk utánvétellel, vagy az összeg portóköltés előzetes beküldése mellett (postabélyegben is.)

Megint

Egy konzervatív jelenti a kisebb

Miért t

Bucuresti-Bukarest (Uj Kelet tud.) hiába szeretné lemondani a kérdés minduntal addig nem is fogja meg tudni: igazság a hat sor. A sorocai dráma lament elé került. jelentése szerint interpellálta az a szökevény lekövetelő megkérdezt vajjon ez az új népszerűségnek nem dőlme vonatkoz. Az interpelláció külügyminiszter miniszter ismertek ebben az ügy kommunikációját, ma — Nincs tudor

Népszövetségnek na ezzel az ügyre sebbeségek védelmében. Az incidens jelentésekből kiindultak nem tesztol kormány demokluzula végrehaj. Az angol külügy diplomatikusan vizsgálhatta másképp. Tamelyen hivatalos. Nem kevésbé igaz házban elhangzott amelynek nemzetközi miesetre sem lehet nemzetközi érdeke manese” éppen ez nyelvet öltögeti mben az ügyben az hozatalát követelték tak között szerepet Zsidó Párt, valamint mokrácia organum amelyet ugyancsak dolnak.

A Dimineata má Jorga lapjának és vetkezőket írja:

„Ha az ember et olvassa, az az Jorga miniszterelnökettesének, Ottsternek. Miután Ottleckéztette a kamara nököt, amiért ez hozott az ügy dossz hovní, ugylátszik, most már a „Near nyitását is átvette hogy Jorga volna a tésüket használ, hogy rágalmazása”, vagy védői”. Az ilyen k Ottsternak. De Jopen irt a sorocai nyekről annakidején niszterelnök volt, A „A Neamul Rom rünkét, hogy mond pitjuk azt az állítás out kellemetlenül ér

Tüzifaszül

a termelőtől közve

ARA

Aprított prima hasá Aprított la. hántottf Ol fa 900 lei 01 12

minőség

Bármely mennyisége Győződjön meg szemléletéről és Telepek: Str. Lond Str. Georghe Enescu „Unio“ CZIMENT fatermelő.

Meginterpellálták az angol kormányt a sorocai véres dráma miatt

Egy konzervatív képviselő megkérdezte az angol külügyminisztert, hogy a sorocai dráma nem-e jelenti a kisebbségek védelmére vonatkozó intézkedések megsértését? Simon külügyminiszter válasza

Miért tartják még mindig zárva a sorocai zsidó liceumot

Bucuresti-Bukarest, február 19. (Az Uj Kelet tud.) A sorocai ügy aktáit hiába szeretné lezárni a kormány: a kérdés minduntalan felszínre kerül és addig nem is fog lekerülni a napirendről, amíg az ország közvéleménye nem fogja megtudni: mi a tulajdonképeni igazság a hat sorocai ifju leölésében. A sorocai dráma tegnap az angol parlament elé került. A Reuter ügynökség jelentése szerint az alsóház tegnap esti ülésén egy konzervatív képviselő meginterpellálta az angol kormányt a hat zsidó leöléséről. A képviselő megkérdezte a kormányt, hogy vajon ez az incidens nem sérti-e a békeszerződéseknek a kisebbségek védelmére vonatkozó intézkedéseit.

Az interpellációra sir John Simon külügyminiszter válaszolt. A külügyminiszter ismertette a román kormánynak ebben az ügyben kiadott hivatalos közleményét, majd hozzátette:

„Nincs tudomásom arról, hogy a Népszövetségnek panaszt emeltek volna ezzel az ügygel kapcsolatban a kisebbségek védelmének megsértése címen. Az incidensről kapott hivatalos jelentésekből kiindulva, a Sorocában történtek nem teszik szükségessé az angol kormány demarsát a kisebbségi klauzula végrehajtása érdekében.

Az angol külügyminiszter nagyon diplomatikusan válaszolt. Nem is beszélhetett másképpen arról a helyről, amelyen hivatalos minőségben áll. Nem kevésbé igaz az is, hogy az alsóházban elhangzott interpelláció miatt, amelynek nemzetközi visszhangja sem misétre sem lehet hasznos Románia nemzetközi érdekeire. A „Neamul Romanesc” éppen ezért haragszik a nyelvét öltögeti mindazokra, akik ebben az ügyben az igazság napfényre hozatalát követelték. A megtámadottak között szerepel természetesen a Zsidó Párt, valamint a romániai demokrácia orgánuma: a Dimineata, amelyet ugyancsak elfogultsággal vádolnak.

A Dimineata mai számában válaszol Jorga lapjának és többek között a következőket írja:

„Ha az ember a Neamul Romanesc-et olvassa, az az impressiója, hogy Jorga miniszterelnök átengedte lapját telettesének, Ottescu belügyi alminiszternek. Miután Ottescu alaposan megtekintette a kamarában a miniszterelnököt, amiért ez hajlandóan mutatkozott az ügy dossziéit nyilvánosságra hozni, ugylátszik, hogy az alminiszter most már a „Neamul Romanesc” irányítását is átvette. Mert nem tudjuk, hogy Jorga volna az, aki afféle kijelentéseket használ, hogy „a hadsereg megtagadta”, vagy „a kommunizmus kezdődött”. Az ilyen kifejezések jólállnak Ottescunak. De Jorga egészen másféleképpen írt a sorocaihoz hasonló eseményekről annakidején, amikor nem miniszterelnök volt, hanem újságíró.

„A Neamul Romanesc” felszólít bennünket, hogy mondjuk meg: Mire alapítjuk azt az állításunkat, hogy Titulescu kellemtlenül érintette az a Jorga-

féle teória, hogy ha valaki fegyvertelenül át akar menni a Dnyeszteren, még akkor is lemészárolható, ha puszta kézzel is meglehetne egyébként fogni? Hogy mire alapítjuk ezt az állításunkat? Válaszolunk:

„Arra, hogy Titulescu intelligens ember, jó hazafi és Európában él. Ha pedig a kormányban nincs semmi titkolmivalója a sorocai ügyben, mutassa meg a vizsgálat dossziéit, hogy tisztán láthasson mindenki abban a halom ellentmondásban és valótlanágban, amelyet a hivatalos anekdoták kiadott jelentés tartalmaz. A sorocai ügyet pedig nem lehet lezárni azzal, hogy egyszerűen nem bocsátják az ügy aktáit a parlament rendelkezésére. Dr. Lupu sejtetni engedte, hogy azért csatlakoznak a sorocai interpellációkhoz, mert külföldi utján meggyőződött arról, hogy

ezt a kérdést alaposan igyekeznek kikérni azok, akik Beszarabia hovatartozóságának ügyében agítálnak.

Az egyetlen megoldás: világosságot deríteni. Ha vannak bűnösök, vegyék el büntetésüket. Az ügy elintézéséhez azonban nem elég, ha egy alminiszter kijelenti, hogy a kérdés le van zárva. Az angol parlamentben felvetették a hat meggyilkolt ügyét. Ugyanakkor történik ez, amikor mások a békeszerződések revízióját kéri. „A hazafiak” pedig azt hiszik, hogy jó szolgálatot tesznek az országnak, ha azt mondják, hogy Sorocában helyesen jártak el! Ezek az emberek továbbra is az agitátorok malmára hajtják a vizet. A kormány azt hitte, hogy az egész ügy életetompítja, ha zsidó koloritot ad neki. Ezért azt a valótlán vádat emelték, hogy az egyik áldozat a sorocai zsidó

Painlevé még nem fejezte be kormányalakításra irányuló tárgyalásait

A jobboldal nem támogatja Painlevé akcióját, a radikális szocialisták támogatják, de nem vesznek részt a kabinetben. Nacionalista diákok tüntettek a szenátus előtt

Párizs, február 19. Painlevé a deznált miniszterelnök tegnap éjjel 3 óráig folytatott kormányalakítási tárgyalásait, de befejezni nem tudta. A deznált miniszterelnök ma délelőtt folytatta megbeszéléseit. Újságírók előtt tett nyilatkozatában annak a reményének adott kifejezést, hogy az esti órákban Doumer elnök elé fogja terjeszteni kormányának névsorát. Valószínű, hogy Painlevé a belügyi tárcát is megtartja magának.

Painlevé tárgyalásaival párhuzamban

a pártok a tegnapi délután folyamán a kibontakozás ügyében értekezletet tartottak. A Marin-csoport azt a határozatot hozta, hogy Painlevé kormányalakítási akcióját nem támogatja. A radikális szocialistapárt sem hajlandó tárcát vállalni Painlevé kormányában, de támogatásban részesíti kormányát, ha kizárólag a nemzetközi tárgyalások továbbvezetésére és a költségvetés megszavaztatására vállalkozik és a költségvetés elfogadtatása után azonnal kiratja az új

Ujdonság! Megjelent!

Berkovics Simon regénye

A névtelen forradalmár

Ára 150.—

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (helyegben is), vagy utánvétellel.

liceum tanárnoje volt. A liceumot azonban bezárták. Az iskola igazgatósága táviratilag tiltakozott a hamis vádel ellen. Iskolaiügyi vizsgálatot rendeltek el, amelynek eredményeképpen bebizonyosodott, hogy a liceum igazgatóságának igaza van. Cristiu beszarabiai miniszter interveniált az iskola megnyitása érdekében. Hasonlóképpen a sorocai kormánypárti parlamenterek.

A közoktatásügyi miniszterfium azonban megmakacsolta magát. Az iskola továbbra is zárva marad. De mindez nem is fontos. A lényeg az, hogy van aki meg akarja mutatni a sorocaiaknak, hogy azt csinál ebben az országban, amit ő akar.”

18 ezer japán katona indul ma támadásra Sanghai ellen

A kínaiak tüzésége tüzelést kezdett. Kína kormánya a népszövetségi tanács ülészakának szonati összehívását követeli. A kínaiak elfogadhatatlannak minősítik a japán ultimátumot

London, február 19. A kínaiak tüzésége Sanghainál tüzelést kezdett. Lőtték a japán hadihajókat és a főhadiszállás környékét. A nemzetközi koncessziós terület angol részébe több lövedék csapott be. Lövedékek érték a megrongálták a Savoy-szálló felsőbb emeleteit.

A nemzetközi negyedben az angol főkonzulátuson tanácskozások folynak a kezdődő offenzívára tekintettel a nők és gyermekek elszállításáról. Az angol főparancsnok a várható nagy támadásra való tekintettel újlag tiltakozott ugy a japán, mint a kínai parancsnoknál a nemzetközi negyed lövetése ellen.

18 ezer japán katona támadását szombatra várják

Tasi tábornok kínai parancsnok kijelentette, hogy nem fog behódolni a tulzott japán követeléseknek.

Io-Von-Kan kínai külügyminiszter a

Reuter távirati iroda tudósítója előtt elfogadhatatlannak jelentette ki a japán ultimátumban foglalt követeléseket. A Kuo-Min-Tang külügyi bizottsága egész éjjelen át tanácskozott a helyzetről s a Japánnak adandó válaszlól. A kínai kormány utasítást küldött Yen kínai népszövetségi fődelegátusnak Genfbe, melyben közli,

hogy követelnie kell a tanácsülés haladéktalan összehívását s újra hivatkozni kell a legnyomatékosabban a népszövetségi alapkormány 15-ik szakaszában foglalt kötelezettségeknek Japán által történt sorozatos megsértésére.

Tókióban hangoztatják, hogy az ultimátumban megjelölt zónán túl a támadás során nem fogják továbbbúldozni a kínaiakat.

Egyidejűleg Nomura japán tengernagy

újlag biztosította a sanghaini vizeken horgonyzó amerikai flotta parancsnokát, Taylor tengernagyot arról, hogy a japánok a nemzetközi koncessziók területén irányában nem fognak lövéseket leadni.

London, február 19. Pu-Yi, a fiatal kínai exczsászár lett Mandzsuria első köztársasági elnöke.

Csang-Hszi tábornok miniszterelnöksége alatt fog megalakulni az önálló Mandzsuria első kormánya. A független Mandzsuria alakulóban levő kormánya távol fogja taratni magától a szovjet-orosz befolyást és minden külföldi állammal szemben igyekezni fog megőrizni az ország függetlenségét.

Genf, február 19. A népszövetségi tanács 12-es bizottsága tárgyalta Japán előterjesztéseit Kinának a népszövetségi közgyűlés összehívására irányuló kérésére vonatkozóan. Genfben valószínűnek tartják, hogy a közgyűlést március 2-ára, vagy 3-ára fogják összehívni.

— Tíz év alatt közel 20.000 halottat hamvasztottak a prágai krematóriumban. Prágából jelentik: A cseh főváros közepében levő Olsanyban tíz évvel ezelőtt krematóriumot állítottak föl, amelyet a kormány rendelkezésére bszüntetnek és helyébe egy Prágához közelebb eső halotthamvasztót fognak építeni. A régi krematóriumban eddig pontosan 19.270 hamvasztást ejtettek meg. Ebben a számban 11.632 volt a férfi és 7647 a nő. Fele ennek a számnak római katolikus volt. Második helyen állanak a felekezeteknélküliek, azután a husziták és protestánsok, utánuk következnek a zsidók. Legkisebb számban szerepelnek a görög-ortodox vallásúak.

is és rágai...
ruár 19. Boila...
Florea képviselő...
os vádakkal illet...
ön visszaélve a par...
ggal, megkockáz...
alózzai által elle...
daknak a kama...
adjon. Felhivom...
elül nyilvánosan...
visszaélést vagy...
vettem én el...
gnom lett volna...
berből milliómos...
nivasomnak eleget...
nséges rágalmazó...
ntem.
Boila Romulus.
egészségügyi...
ikár
február 19. Banu...
fiumi államtitkár...
ta ki Cassian kép...
gyűggyel kapcsolat...
okkal vádolta.
TÜSOR
ruár 20.
ramofón. 20: Jazz.
kvartett. 9.30: Hi...
2.25: Hírek. 2.45:
4.45: Pontos idő...
5: A Kitsfaludy...
tánja. 6: Az Ope...
gv. Olasz opera...
amatőrposta. 7.45:
8.45: Vigjáték. „A...
Pontos időjelzés...
ene.
angv. 19.30: Holwe...
és hangosfilmek...
sz. közv. az állami...
k- és zenekarának...
gedü.
szerü hangv.
hangv.
ngorahangv.
ziató zene.
ngv.
eny a munkanélkü...
mmofón.
áriák.
ónika. 20.15: Mü...
szl.
19: Harangszó.
Ályunkat
ezzüik
könyveket olcsón
uk:
u könyvek:
August (Gyö...
n) 150 lej
egen den
en) 180 "
ungen 180 "
im: Schloi...
180 "
r 150 "
s Mautner 90 "
vászonkötés...
180 "
ai Zewi 150 "
Bewegung 150 "
sung (Ge...
30 "
lung: Jü...
ve 120 "
ter Mär...
ötve, 18 "
120 "
Legenden 100 "
szkötés 140 "
im: Die 100 "
novellék 80 "
vagy az összeg és
beküldése mellett
ben is.)

Tűzifaszükségletét

a termelőtől közvetlen szerezze be!

ÁRAM:
Aprított prima hasáb 60 lei pro 100 kg.
Aprított Ia. hántottfa 68 lei pro 100 kg.
Olfa 900 lei ol 1200 lei-ig ölenként
mínőség szerint

Bármely mennyiséget házhoz szállítok.
Felszólít meg személyesen a pontos
mégjelésről és a jó minőségéről.
Telepek: Str. Londrei (Hosszu u.) 25.
Str. Georgehe Enescu (Gyufagyár u.) 3.
„Unio” telep.

CZIMENT GÉZA
fatermelő. — Telefon 50.

Kezdők részére:

100 ujságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módszerrel elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszeri átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesít, hogy a legszükségesebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET könyvosztályában

HIREK

— Március elejére tervezik a berlini tőzsde megnyitását. Berlinből jelentik: A berlini tőzsde megnyitását március elejére tervezik. A mostani állapot fenntartásának szüksége ez időpontig azért áll még fenn, mert a bankmérlegek közlése most van folyamatban s a kedvezőtlen mérlegek nyomában a nyitás után kedvezőtlen hangulatot teremtenének, amit el akarnak háritani.

— Adóköörző leveleket bocsátanak ki Németországban azok ellen, akik külföldre vitt vagyonukat nem adóztatták meg. Berlinből jelentik: Letelt a határadó, amelyen belül jelentkezők kellett azoknak, akik az elmúlt év március végéig elköltözték Németország területéről, hogy külföldre vitt és huszezer márkánál nagyobb értékű vagyonukat magadóztatás alá vetették volna. Most adóköörző leveleket bocsátanak ki ezek ellen, amelyekbe befoglalják azt a belföldi adósnak szóló utasítást is, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó adóköörzőknek semmiféle fizetést ne teljesítsenek.

— Ausztriában teljesen passzív a külkereskedelmi mérleg. Bécsből jelentik: Ausztria külkereskedelmi deficitje 1931-ben Németországgal szemben 274, Csehszlovákiával szemben 210, Lengyelországgal szemben 120, Magyarországgal 105, Romániával szemben 76 millió silling. Csekély aktívum mutatkozik az Olaszországgal való külkereskedelmi forgalomban. Ez 16 milliót tesz ki, míg Jugoszláviával szemben is aktív a mérleg 5 millió sillinggel. Nem fizetett rá Ausztria a Franciaországgal, Svájjal, Angliával és Hollandiával fennálló külkereskedelmi kapcsolataira.

— Fizetéképtelenséget jelentett egy prágai börgyár. Prágából jelentik: A Willadorfer G. E. A. G. börgyár 13 és háromnegyedmillió korona passzívával fizetéképtelenséget jelentett. A vállalat aktívának értéke 10 millió 520 ezer cseh korona.

Mahatma Gandhi

— Banditák három csendőrt lőttek le Lengyelországban. Varsóból jelentik: A közeli Renszertow mellett három csendőrt, akik gonosztevőket üldöztek, rejtek-helyből banditák fegyverlövészekkel árasztották el. A golyók egy csendőrt megölték s a másik kettőt súlyosan megsebesítettek. A gonosztevőknek az új sötétjében sikerült elmenekülniük.

— A Habsburgok engedélyt kértek az osztrák kormánytól a Tiroloban való letelepedésre. Bécsből jelentik: Ugy hírlik, hogy a Habsburgok a tiroli Stanzach községében kastélyt vásároltak és letelepedési engedélyt kértek az osztrák kormánytól.

— Kommunisták tüntettek a budapesti igazságügyminisztérium előtt. Budapestből jelentik: Kommunisták az igazságügy minisztérium előtt tüntetést rendeztek. A rendőrség 40 tüntetőt őrizetbe vett. Több tüntető zsebében köveket találtak, de megállapították, hogy a köveket nem használták fel ablaktörésekre, vagy más rendbontó akciókra.

Telefon '0—11   Telefon 4—77

Ingyen tűzifa

— Aki 1 vagon 60es, vagy aprított fát egy-egy vagon vesz, vagy rendelést felad (akár kisebb tételben is)

500 kg fa fát ingyen!

Garantáltan elsőrendű bükkhasáb házhoz szállítva ölenként   900 lej
 a bükkhasáb aprítva 100 kgr.   64 lej
 a fenyőhasáb aprítva 100 kgr.   60 lej
 a hántottfa v. gyertyánfa 100 kgr. 66 lej

Balázs Imre cégnél
 Calea Regele Ferdinand 74.

Telefon 10—11   Telefon 4—77

— Eltemették Schwartz Andort. A kolozsvári Hitachduth Haavoda munkás, rokonszenves fiatal tagját veszítette el Schwartz Andorban, akit élete legszebb évében vitt el a halál szerettei és cionista barátai közül. Schwartz Andor temetése tegnapelőtt zajlott le általános részvét mellett. A temetésen az összes ifjúsági szervezetek képviseltették magukat. Perez rabbi fájdalmas beszédben búcsúzott el a kedves halottól, majd a kántor „el mole rachamimja” után barátai hosszú menetben kísérték el utolsó útjára a fiatal elhunytat.

— A Népszövetség kitértett egy filmet. Egy új film kelt mindenütt óriási szenzációt: „Niemandland” (Senki országa), Frank Leonard regénye nyomán. Megjelenése oly meglepetés volt, hogy a Nemzetek Ligája kitértette alkotóját. Egy háboruellenes propaganda-film, mely éppen idejében érkezett. Amint látszik, technikai és esztétikai értéke is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ily szenzációs legyen. Akik e filmet látták, azt állítják, hogy eddig mozivászonon ilyen filmet még nem vetítettek. Különböző sikere mindennél óriási. Bécsben és Budapesten siker tekintetében felülmulta a világhírű Remarque-filmet is. Nagyon kíváncsiak vagyunk mi is ezen csodálatos filmre, mely legalább felváltaná a sok vigjátékot és könnyű tartalmú filmet, melyek mostanában kerülnek bemutatásra.

— G. B. Shawt és feleségét autóbaleset érte. Londonból jelentik: G. B. Shawt és feleségét a Jöreménység fok közelében autókirándulásra baleset érte. Gépkocsijuk árokba fordult. Mindketten megsebesültek.

— Földlökések Lengyelországban. Varsóból jelentik: Lublin és Kielce városok környékén földlökéseket éreztek. Több ház Lublinban erősen megrongálódott. Kielce mellett három kilométer hosszú földhasadás keletkezett.

— Az ir választások eredménye. Londonból jelentik: Irországban a választások során mandátumot kaptak a következő pártok: ir köztársaságiak 32, munkáspárt 12, ir függetlenek 5, ir nemzetiek 17.

— Orvosi előadás. Dr. Grünwald Ernő gyermekgyógyász, a gyermekkori idegbajokról előadást tart, szombaton f. hó 20-án este 8 órakor a Zsidó Orvostanhallgatók Körében, Honvéd ucca 11 szám alatt.

Clujra érkezett

— Celluloze-robbanás borította lángba egy stájerországi városka moziját. Bécsből jelentik: A felsőstájerországi St. Gallen mozijában celluloze-robbanás az épületet lángba borította. A közönség a kijáratok felé tolongott, de végül is mindenki kijutott a szabadba. A mozitulajdonos égési sebeket szenvedett.

GYENGE csontuaknak: Jemalt a megváltás.

Biroul Central al Izraelilor din Ardeal si Banat — Erdélyi-Bánáti Orsz. Izraelita Iroda

No. 17—1932.
PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
 zsidó elemi iskolai olvasókönyv szerkesztésére

Az Erdély-Bánáti Országos Izraelita Iroda ezennel pályázatot hirdet az Erdély-Bánát területén levő zsidó elemi iskolák részére szükséges I. oszt. abc és II., III., IV. osztályu román nyelvű olvasókönyvek szerkesztésére. A pályamunkák készítésénél feltétlenül irányadóak a népiskolai törvény, tanterv és utasítás, valamint mindazon rendeletek, melyek az elemi iskolai oktatást szabályozzák. Azon kívül nagy súly helyezendő a zsidó vallás törvényeire és eszméire. A legjobb munkák pályadíjai: 4 első díj 3000 lej és 4 második díj 1500 lej készpénzben. A pályaművek legkésőbb f. évi április hó 15-ig külön jellegű borítékkal ellátva alulírott elnökhöz (Dr. Adorján Armin Oradea, Str. Vlahuța 3.) küldendők. A pályaműveket egy ecéllől összeállítandó bíráló bizottság fogja felülbírálni és a díjak kiosztására, valamint a kiadásra legalkalmasabb munkára javaslatot tenni.

Cluj, 1932. február 9.
 Lax Salvador   Dr. Adorján Armin
 főtítkár   elnök

KRISTÁLYTISZTA VÉTELT

BIZTOSIT A TUNGSTRAM BARIUM

— A bolgár kormány is az agrármórátorium kérdésével foglalkozik. Szófiából jelentik: A bolgár minisztertanács agrármórátorium kérdésével foglalkozik. A termelők tartozásainak egytizedét törölnék s a tartozás fenmaradó részére november 1-ig adnának halasztást.

— Eljegyzés. Landau Rellét Rázboieni eljegyezte Blütner Márton a Blütner Dávid Fiai cég baltája Toplița. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Husz lejért egy huszezer lej értékű festmény birtokába juthat mindenki, aki a Király könyvkereskedésben 100 lej erejéig, vagy a Rózsa drogériában 200 lej értékű árut vásárol. A Perrott Csaba képeiből rendezendő tombolajáték vezetőségének megállapodása értelmében ugyan is mindazok, akik a fenti cégtől 100, illetve 200 lej értékű árut vásárolnak, egy ingyen tombolajegyre tarthatnak igényt. Ne feledje el tehát kérni az ingyen tombolajegyet, amely által hozzájuthat a nem sokára tombolára kerülő tíz darab világhírű Perrott Csaba festmény valamelyikéhez.

látható: Fischer üvegudvar kirakatában

— Lewinét újra letartóztatták. Newyorkból jelentik: Lewinét, aki óceánrepülésével tette nevét ismertté, nagyarányú részvénytulajdonosok miatt újlag letartóztatták.

— Makacs székrekedés, vastagbélkataris, gyomorhaj, puffadás, vértörődés, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszert. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belü betegeknek is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Európai államok jelentékeny buzamenyiségeket kötöttek le Argentínában. Londonból jelentik: Anglia, Belgium és Hollandia jelentékeny buzamenyiségeket kötöttek le Argentínában.

— Autószerecsétlenség érte a nemrég elhunyt Arnaldo Mussolini lányát. Londonból jelentik: A Daily Express távirata szerint a nemrég elhunyt Arnaldo Mussolini lánya, továbbá unokahuga és egy barátnője a Lago Maggiore környékén autókirándulásra szerencsétlenül jártak. Gépkocsijuk egy kanyarodónál székkel találta magát szemben. A soffőr fékezett, mire a sikos uton az autó oldalával erősen nekiütődött egy villamosvezeteki pöznának. A három fiatal lány kirepült a kocsiból. Valamennyien súlyos belső sérüléseket szenvedtek.

NAPRÓL NAPRA

— Miss Sladet, Gandhi angol tiltakozóját Bombayben gyorsított eljárásról 3 hónapi szabadságvesztés-büntetésre ítélték. Az ítélet elleni tiltakozásul a bombayi tőzsdén ma az alkuszok nem jelentek meg s a tőzsde egyelőre újra zárva marad.

— Montrealban a műkorcsolyázó világbajnoki versenyeken Karl Schaefer osztrák olimpiai bajnok nyerte a férfi műkorcsolyázó világbajnokságot. Második lett Winslon, harmadik a berlini E. Baier. A női műkorcsolyázás világbajnokságát a norvég Sonja Hennie nyerte. Második lett a bécsi Fritzy Burger. A páros világbajnokságot a francia Brunet olimpiai bajnokpár szerezte meg. Második lett a magyar Roter—Szolás-pár, akik a harmadik helyre utasították a lakeplacidei olimpiás második helyezesű párt, az amerikai Loughran-Badger párost. Negyedik helyen végzett a magyar Orgonista-Szalay pár.

— Masaryk köztársasági elnök hétfőn este 10 órakor a Washington-bicentenárium alkalmából üdvözlést mond rádióba az amerikai néphez. Az elnök szavait az összes csehszlovákiai adóállomások közvetítik s rövidhullámon továbbítják Amerikába.

— Torinóban ma indítottak el egy gum miabroncsos gépkocsi-mozdonyt próbjáratára. Az utvonatot feleannyi idő alatt tette meg, sokkal csekélyebb üzemi költséggel, mint a gőzmozdonyok.

— A Poale Cedek teastélye. Kedden este nyolc órakor a kolozsvári Poale Cedek megtartja szokásos teastjét, amelynek jövedelme az aggenház javát szolgálja. Az estély nyolc órakor kezdődik a Ferdinand kávéház különtermében, ahol kitűnő jazz és cigányzene fogja szórakoztatni a közönséget.

— A potsdami vizsgálóbíró lezárta a jüterborgi vasúti merénylet aktáit. Berlinből jelentik: A potsdami vizsgálóbíró lezárta a jüterborgi bombamerénylet ügyében megindított vizsgálatot. Az ügy faktái nyolc, a mellékakták öt kötet tesznek ki. Az osztrák hatóságokhoz közelebből megkeresés meg Matuska Szilveszter vallomásának beszerzésére. Ha Ausztria kiadná néhány napra Németországnak a vasúti bombamerénylet szembesítéseket is lehetne fogantatni.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Dodonai kijelentéseket tett Pop Valér dr. az állampolgársági törvény módosításáról

A kamarában görögkeleti lelkészek ellen interpelláltak, akik az egyházközségi választásokon összeverekedtek egymással a templomokban. Mi történik abban az esetben, ha egy miniszter nem találja osztani Jorga véleményét?

Bucuresti-Bukarest, február 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlamentben Florea szatmári képviselő visszatért Lupuval folytatott csütörtöki vitájára azzal kapcsolatban, hogyan került ő Lupu pártjából a kormány listájára. Kijelenti, hogy ő a párton belül, vagy a párton kívül, de taranista marad.

Lupu azonnal válaszolt volt párthívének: Florea az én nevelt fiam, mondotta nagy derűvel. Eltesse is az Isten. Miután azonban elhagyott engem, az ő politikai apját, tiltakozom az ellen, hogy magát hozzám tartozónak tekintse. Keressen magának most már más kereszt apát.

Ismét a cukor-ügy

Otetesanu Cuzának válaszol arra az állításra, hogy a cukor drágasága a politikai pártoknak köszönhető és hogy ezt a kérdést csak egy párton kívüli kormány tudta megoldani. A kormányban ebben az ügyben nem volt világos szándéka.

Viharos ellentmondások hangzanak el a kormánypart részéről.

Jorga közbeszólt: Olyan állásponton voltam, amilyen minden becsületes képviselőnek kellett lenni.

Otetesanu hosszasan foglalkozik a cukorügy politikai vonatkozásaival és támadja Vasilescu-Carpen iparügyi minisztert, akit viszont Jorga védelmébe vesz. Otetesanu megállapítja, hogy Vasilescu Carpen ellene volt a javaslat sürgősségének és azt a bizottságban is elterjesztette.

Vasilescu-Carpen megett a békát...

— Azt kívánjuk — mondja, hogyha a miniszter ur megett a békát, legalább hallgasson.

Jorga nevet. Raducanu (közbeszólt): A miniszterelnök ur kijelentette egyszer, hogyha valamelyik miniszter más véleményen van, mint ő, úgy annak le kell vonni a konzekvenciákat.

Jorga: Igaz, úgy van. Ezt mondottam. Raducanu kimutatja, hogy Vasilescu Carpen többször mondott valótlanokat a cukorügyben és felfogása nem volt azonos a Jorgával.

Jorga: Tessék ebben az ügyben interpellálni.

Lupu: Ugy van interpellálni kell.

Egy vizsgálóbíró viselt dolgai

Pop Valer dr. igazságügyminiszter válaszol Radu Mateinek a Stanescu vizsgálóbíró ügyében mondott interpellációjára. Közli, hogy a vizsgálatot lefolytatták és azt megállapították, hogy Stanescut alap talanul vádolták meg azzal, hogy vámpürekben jogtalanul fogadott el prémiumot. A prémium kiutalása teljesen jogos volt és az Pompiliu Ioanitescu akkori államtitkár és az igazságügyminiszter beleegyezésével történt. A jövőben azonban ilyen esetek sem fognak előfordulni, mivel — amint mondja, — a jövőben sem-

Mükedvelőknek purimra!

Szabó Imre egyfelvonásos tréfái

Telitalálat

ára előadási jogdíjjal 300 lej.

Purimi ebéd ára előadási jogdíjjal 200 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján.

milyen prémium-előleget nem engedélyeznek. Az a másik vád, hogy Stanescu Dobrescu Aurel ügyvédjétől pénzt kért kölcsön szintén nem helyt álló, mivel Stanescu akkor még nem tudhatta, hogy az ügyvéd kit fog védeni.

Radu Matei tudomásul veszi a választ s kijelenti, hogy ő elvi okokból interpellált és nem Stanescu személyét akarta sérteni.

Jonescu-Sisesti földmívelésügyi miniszter Mares képviselőnek a kataszteri hivatalnál történt állítólagos visszaélésekről szóló interpellációjára válaszol. Kijelenti, hogy a vizsgálat teljesen igazolta Nastát, az ügyben szereplő vezérigazgatót, akit igazgatalanul vádoltak.

Mares újabb dossziékat nevez meg, amelyek Nasta bűnösségét igazolják.

Az állampolgársági ügy

Ujból Pop Valer igazságügyminiszter emelkedik szólasra és az állampolgársági kérdésben következő kijelentéseket teszi:

— A román állampolgárság elnyerése ügyében az elődömhöz és hozzáintézték kérdésekre a következő felvilágosítást adhatom. A kérdésnek két oldala van. Vannak egyének, akiknek joguk van az állampolgárságra, a bekezeszódések alapján, de miután ezek a jogosultak az állampolgársági listák összeállítására idején nem tartózkodtak lakóhelyükön, önhibájukon kívül maradtak ki a listákból. Utólag azonban újabb terminust adtak nekik, hogy a listákra újra felvétsék magukat. Ennek ellenére számos ember van, aki hiányzik a listáról, nemcsak olyan polgárok, akik öslakói ennek az országnak, de olyanok is, akik vérszerint románok, akiknek ősapjuk is román nemzetiségű volt. Meg kell tehát találnunk annak a lehetőségét, hogy az országnak ezen jogosult polgárai formailag is állam polgárokká váljanak.

Viszont senkinek sem lehet intenciója az, hogy szélesre tárja ki ennek az országnak kapuit és hogy Románia az összes gyanus és hivatalan elemek menhelyévé legyen. Epen ezen okoknál fogva nem tettem magamévá azt a javaslatot, amely megakartá hosszabbítani a listákba való felvételre a jelentkezési időt, mert azt hiszem, hogy a terminus egyszerű meghosszabbítása nem elég garancia arra, hogy kizárja annak a lehetőségét, hogy a meghosszabbítási idő alatt hamis igazolványokkal felszerelt egyének ne szűrődjenek be az országba. Nem vagyok azonban ellene a terminus meghosszabbításának, de a megfelelő garanciák mellett, azért, hogy senki se érhessen vissza ezen törvény előnyeivel. A másik oldala a kérdésnek, hogy leegyszerűsítsük-e vagy sem a formalitásokat, azok részére, akik román állampolgárokká akarnak lenni. Mi vendégszerető nemzet és ország vagyunk.

Cuza: Tul vendégszeretőek.

Nem elégít ki a nyilatkozat

Pop Valer: És ha semmi kifogás nem emelhető azok állampolgársága ellen, akikről feltételezhető, hogy teljes lojaltsággal vannak országuk iránt és akiknek szintje vágya, hogy azonosítsák magukat a román nemzet életével és létével, ép-ugy nincs okunk arra, hogy megkönnyítsük az állampolgárság megszerzésének feltételét azok számára, akik nem akarják őszinte érzéssel azonosítani magukat az ország érdekeivel.

(Mondanunk sem kell, hogy Pop Valer dr. homályos kijelentései nem elégítene ki. A Zsidó Párt folytatni fogja harcát a törvény módosítása érdekében.)

Ezután Calinescu volt nemzeti parszpárti államtitkár az egyházközségi választásoknál történt szabálytalanságokkal

foglalkozott. Rámutatott arra, hogy nem respektálták a szavazás titkosságát.

A papok is verekednek a választásokon

D. R. Ioanitescu azt hangoztatja, hogy a papok nem mutatkoztak méltóknak állásukhoz és olyan botrányok játszódtak le, amelyek páratlanok az egyház történetében. Verekedések voltak a templomokban. A liberálisokat támadja, akik

az egyházi választásokat is politikai célra használják fel.

Jorga miniszterelnök a maga részéről is ki kell az ellen, hogy az egyházközségi választásoknál a legvadabb korteszszközökkel dolgoztak. Törvénymódosítást fog benyújtani, hogy a jövőben ilyesmi ne fordulhasson elő.

Lepadatu liberális védi a kultuszörvény rendelkezéseit, amelyeket annak idején a liberális kormány szavaztatott meg.

Cuza parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot terjeszt be az ügyvédörvény egyes szakaszainak módosításáról. Javasolja, hogy az ügyvédjelöltiségi időt rövidítsék meg és az ugynevezett libera practica vizsgát is szüntessék meg.

Végül: szavaz a kamara

Stefanescu Amza hadügyminiszter kéri, hogy térjenek át a napirendre. Napirenden a kamara megszavazza az állatorvosi egyesület palotájának befejezéséhez szükséges huszonhatmillió lejes rendkívüli hitelt, továbbá az altiszti törvényt és a hadsereg vegyi hadtestének felállítására vonatkozó javaslatot.

A borsai tűz epilógusa a váradi tábla előtt

A nagyváradi tábla leredukálta a szigeti törvényszék által megítélt büntetést Birnbaum Lipót ellen, aki 5 borsai parasztot a borsai tűz előidézésével vádolt

Oradea-Nagyvárad, február 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt tárgyalta a nagyváradi ítélőtábla Birnbaum Lipót borsai kereskedő ügyét, aki annak idején levelet intézett a belügyminisztériumhoz és abban öt borsai parasztot Borsai felgyújtásában való részvétellel vádolt meg. A belügyminiszter utasítására annakidején dr. Piller György máramaroszigeti vizsgálóbíró a helyszínen vizsgálatot folytatott le, amelynek során alaptalannak találta a parasztek elleni vádat. Ezzel pedig eljárás indult meg Birnbaum ellen, akit a szigeti törvényszék hamis vád címén 15 napi elzárásra és 5000 lej pénzbírságra ítelt.

Birnbaum fellebbezése folytán a nagy-

váradi táblához került az ügy. A tábla ma délelőtt tárgyalásán, amelyen Birnbaum tanukat nevezett meg a vád alátámasztására, figyelembe vette a védelem által felhozott enyhítő körülményeket, de ugyanakkor súlyosbító tényt látott abban, hogy Birnbaum mindössze a tűz előtt két héttel telepedett le Borsán. A tábla hamis vád helyetti hatóság előtti rágalmasz címén hozta meg ítéletét, amelyben megsemmisítette a törvényszék által megítélt 15 napi elzárást, ezzel szemben 4000 lejes fő és 2000 lejes mellékbírsággal sújtotta Birnbaumot, aki az ítélet ellen fellebbezést jelentett be az semmitőszékhez.

Dr. Fischer József lakását csendörök „örizték” Visón és senkit nem engedtek be hozzá

Sem Borsán, sem Visón nem tarthatták meg beszédeiket a Zsidó Párt képviselői

Sighet-Máramarosziget, febr. 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy dr. Fischer József és Landau Michel képviselők máramaroszigeti útján a hatóságok a minisztérium „ajánlására” nem engedélyezték a gyűlés megtartását. A hatóságoknak ez a magatartása a képviselők további máramarosmegeyi látogatásai során is megismétlődött. Dr. Fischer József és Landau Szigetről előbb Borsára utaztak, ahol abban a kellemetlen meglepetésben részesültek, hogy a csendörök vezető megjelent náluk és leigazoltatta őket. A képviselők készségesen tettek eleget a felszólításnak és felmutatták igazoló irataikat a csendörörmesternek, aki ekkor bejelentette, hogy felsőbb rendelt. re nem engedélyezheti a gyűlések megtartását. Nem engedheti meg, hogy dr. Fischer szavazóival érintkezésbe lépjen és Landau-nak sem szabad kontaktusba lépni a zsidósággal.

Dr. Fischer József felszólította a csendörörmestert, hogy adja írásba ezt a betiltást. A csendörörmester ezt a kérést megtagadta. A képviselők így Borsán sem tarthatták beszédeiket, hanem épp úgy, mint Szigeten, elmentek a templomba, ahova természetesen azonnal egybegyűlt az egész borsai zsidóság. Itt úgy Fischer József dr., mint Landau megtartották beszédeiket.

A csendőri tulbuzgóság sokkal erőteljesebben nyilatkozott meg Visón, ahol dr. Fischer József a Zsidó Párt ottani expo-

nensénél, dr. Harsányinál szállt meg. A csendörög itt már sokkal radikálisabb eszközökhöz folyamodott. Harsányi kapuja előtt két csendőr állt posztot, a ház előtt pedig állandóan őrkart cirkált. Ha valaki be akart lépni a házba, a csendörök a leghatározottabban megakadályozták. Ez a hallatlan hatósági erőszakoskodás érthetően a legnagyobb felháborodást váltotta ki a község zsidóságában. Dr. Fischer József interpellációt fog benyújtani a kamarában a felháborító csendőri intézkedésről.

Eltemették Dahinten ezredest

Bucuresti-Bukarest, február 19. Pénteken délután temették el a katonai és a polgári előkelőség és a nagy gyászoló tömeg jelenlétében Dahinten ezredest, a szamosfalvi repülőter parancsnokát. Az uralkodó képviselőtében Paul Thadorescu ezredes királyi adjutáns jelent meg a temetésen és a királyi család koszorúját helyezte a ravatalra.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefon 9.77

Taxa postala
plattie in numera
No. 224.716-929

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. Elő
vonta 110, negye
600, egészére 1
havonta 1, negye
egészére 10 do
értékű valuta. Hír
szerint. Az „Uj K
bánsági zsidóság
Cikkeink utánn

Illusztráció a szakértelem

Jorga professzor n kollegáinak nevezte miatt egy viharos nap megbuktatta Argetoia Jorga professzor így nek tartja azt az ujtá ot napja fekszik étl bar, olyan szobában, sem.

Jorga kollégája us nem kapta már fizeté vonult tehát éhenhal és szélnek eresztette gyűlt gyerekeket.

Hol van itt a koll szor ur?

Hol maradnak most szavak, amelyekkel J közoktatásügyi minisz tor a népnevelésről be parlamentben és mind

Hol van itt az a me amellyel Jorga minisz és a nyugdíjak pontos No és hol van itt

mellyel ez a kormány r ágnban a legtokéleteseb Akárhogy kérjük, leletet.

De az utjansádi ta gyömből illusztráció mánának honntő Kevés jó helyett

Az ellenzék még so ciával nem támada a llyen dühvel tegnap es tak a kormány tagjai, a cukor behozatali amelyet Jorga hübelet szavaztatott azért, mer professzor így kívánta. cukorüggyel akart ke illusztris barátjának, k ben legveszedelmesebb getoianu pénzügyminis

Mert tudta, hogy A fogja érinteni ez a tör ügyminiszter Jorgával mennyire a pénzügyi p ja: mit jelent gazdaságn ben az ország számára tetele, munkanélküliek lej árfolyamának rende vizák kívándorlása.

A konfliktust nem le szenátusban egymásnak szoba párnázott ajtai Argetoianu. Az ülésteré gisták és argetoianuist

Az elnöki szobában n pitáni, hogy ki a minis alárendeltje. Ott Arg Jorga hallgatott.

Az ülésteremben nem pitáni, hogy ki a kormi zek. Mert itt Argetoia ugy szabdaltak egymá ellenzék is megjédt.

Ilyen egészen „uj r mórában folytatja a Jorga szokta mondani feltését.”

Amikor miniszterelt dotta Jorga a sajtó ké levés jól szeretnék cs nak...”

Hát egy kevés jót, az De sok rosszat annál

Emelkednek!

Mondva és írva vagy olyan kár, amiből valan mazna. Sanghainál h sággal hadakoznak egy és japánok, városrészek ban, az ujonnan megl miatt a concessióis ter is ki kellett üríteni, a ekből pedig fejveszt kosság. Genfben leszer nak kényvelmes és jól fiz erte a világon egyre n egyre kevesebb üzembn a Saar-vidéken holnap kást engednek szélnek